

Czy Jezus istniał naprawdę?

Czy Jezus Chrystus istniał naprawdę, czy chrześcijaństwo jest legendą osnutą wokół fikcyjnej postaci takiej jak Harry Potter?

Przez prawie dwa tysiące lat większość uważała Jezusa za postać historyczną o wyjątkowym charakterze i zdolnościach przywódczych, która miała władzę nad siłami natury. Dziś niektórzy twierdzą, że Jezus tak naprawdę nigdy nie istniał.

Argument przeciwko istnieniu Jezusa, znany jako *teoria mitu Jezusa*, pojawił się siedemnaście wieków po tym, jak Jezus rzekomo przemierzał skaliste wzgórza Judei.

Ellen Johnson, prezes organizacji American Atheists, podsumowuje teorię mitu Jezusa w programie *Larry King Live* na kanale CNN:

Nie ma choćby najmniejszego świeckiego dowodu na to, że Jezus Chrystus kiedykolwiek istniał... Jezus jest kompilacją innych bogów... których młode lata i śmierć były podobne do mitologicznego Jezusa Chrystusa. Oszołomiony gospodarz programu odpowiedział: „Więc nie wierzysz, że ktoś taki, jak Jezus Chrystus w ogóle istniał?”

Johnson odparła: „Nie było... nie ma świeckich dowodów na to, że Jezus Chrystus kiedykolwiek istniał”.

King natychmiast poprosił o przerwę na reklamy, zostawiając widzów na całym świecie w osłupieniu.[1]

W pierwszych latach po tym, jak C. S. Lewis, literaturoznawca z Oxfordu, został ateistą, również uważał, że Jezus to mit, a wszystkie religie to wymysły.[2]

Po latach Lewis siedząc przy kominku w pokoju akademika na Oxfordzie z kolegą, którego nazywał „najbardziej zatwardziałym ateistą, jakiego kiedykolwiek znał” usłyszał od niego: „Historyczne uzasadnienie Ewangelii było naprawdę zaskakująco dobre.... Wygląda prawie tak, jakby to się kiedyś naprawdę stało”.[3]

Lewisa zamurowało. Stwierdzenie, że istnieją prawdziwe dowody na istnienie Jezusa skłoniły go do poszukiwania prawdy na własną rękę. Swoje dociekania opisał w książce „O wierze i moralności chrześcijańskiej”.

Jakie dowody na istnienie Jezusa znalazł kolega Lewisa?

Historia starożytna

Zacznijmy od bardziej fundamentalnego pytania: Jak odróżnić postać mityczną od postaci historycznej? Jakie dowody przekonują historyków, że Aleksander Wielki istniał naprawdę? I czy takie dowody istnieją w przypadku Jezusa?

Zarówno Aleksander, jak i Jezus byli przedstawiani jako charyzmatyczni przywódcy. Oboje mieli podobno krótką karierę i umarli po trzydziestce. Mówi się, że Jezus był człowiekiem pokoju, który zwyciężał przez miłość, Aleksander był natomiast człowiekiem wojny, który rządził mieczem.

W 336 r. p.n.e. Aleksander Wielki został królem Macedonii. Ten geniusz wojskowy, przystojny, arogancki przywódca podbijał wioski, miasta i królestwa Grecji i Persji, aż do momentu, gdy rządził wszystkim. Mówi się, że płakał, kiedy nie było już czego podbijać.

Historia Aleksandra Wielkiego pochodzi ze starożytnych źródeł spisanych około 300 lat po jego śmierci.[4] Nie ma ani jednej relacji naocznego świadka świadczącej o tym, że Aleksander Wielki naprawdę istniał.

Niemniej jednak historycy uważają Aleksandra Wielkiego za postać historyczną, głównie dlatego, że relacje na temat jego życia znajdują potwierdzenie w archeologii, a jego życie miało wpływ na bieg historii.

Analogicznie, starając się dowieść, że Jezus istniał naprawdę, musimy szukać dowodów w następujących obszarach:

1. Archeologia
2. Wczesne źródła niechrześcijańskie
3. Wczesne źródła chrześcijańskie
4. Wczesne manuskrypty Nowego Testamentu

5. Wpływ historyczny

Archeologia

Dopiero niedawno na światło dzienne wyszło wiele tajemnic na temat Jezusa.

Być może najistotniejszym odkryciem są manuskrypty odnalezione między XVIII a XX wiekiem. Przyjrzymy się im bliżej w dalszej części artykułu.

Archeolodzy znaleźli również liczne miejsca i relikty, które pokrywają się z losami Jezusa opisanymi w Nowym Testamencie. Malcolm Muggeridge był brytyjskim dziennikarzem, który uważał Jezusa za postać fikcyjną, dopóki nie zobaczył takich dowodów podczas wyjazdu służbowego do Izraela na zlecenie sieci BBC.

Po relacjonowaniu pobytu w miejscach, o których napisano w Nowym Testamencie, Muggeridge napisał: „Nabrałem pewności co do narodzin Jezusa, jego nauczania i ukrzyżowania... Uświadomiłem sobie, że Jezus istniał naprawdę...”.[5]

Choć do XX wieku nie było żadnych wiarygodnych dowodów na istnienie rzymskiego namiestnika Poncjusza Piłata i arcykapłana żydowskiego Józefa Kajfasza. Oboje byli kluczowymi postaciami w procesie, w wyniku którego ukrzyżowano Jezusa. Sceptycy powoływali się na te oczywiste braki, które dostarczały im amunicji w walce z przeciwnikami teorii mitu Jezusa.

W roku 1961 archeolodzy odkryli blok piaskowca opatrzony inskrypcją: „Poncjusz Piłat prefekt Judei”. A w roku 1990 znaleziono ossarium (pojemnik do przechowywania kości), na którym widniał napis Kajfasz. Udowodniono „ponad wszelką wątpliwość”, że jest autentyczne.[6]

Do roku 2009 nie było żadnych wiarygodnych dowodów na to, że miasto Nazaret istniało za czasów Jezusa. Sceptycy pokroju Renego Salma uważali, że brak dowodów na istnienie Nazaretu w pierwszym wieku jest śmiertelnym ciosem dla chrześcijaństwa. W swojej książce z 2006 roku pt. *The Myth of Nazareth* Salm pisze: „Czas świętować, wolnomyśliciele... Chrześcijaństwo może wreszcie chylić się ku końcowi!”.[7]

Jednak 21 grudnia 2009 roku archeolodzy ogłosili odkrycie w Nazarecie glinianych odłamków pochodzących z pierwszego wieku, potwierdzając tym samym, że ta

maleńka wioska istniała w czasach Chrystusa (patrz: „Czy Jezus naprawdę pochodził z Nazaretu?”).

Chociaż odkrycia archeologiczne nie stanowią dowodu na to, że Jezus tam mieszkał, to potwierdzają historię jego życia opowiedzianą w Ewangeliach. Historycy zauważają, że przybywa dowodów archeologicznych, które potwierdzają źródła mówiące o Jezusie”.
[8]

Wczesne źródła niechrześcijańskie

Sceptycy pokroju Ellen Johnson powołują się na brak świeckich źródeł historycznych jako dowód na to, że Jezus nie istniał.

Niemniej jednak jest bardzo niewiele dokumentów na temat *kogokolwiek*, kto żył w czasach Jezusa. Na przestrzeni wieków większość dokumentów z okresu starożytności uległa zniszczeniu w wyniku wojen, pożarów, grabieży i po prostu niszczały z upływem czasu.

Według E. M. Blaiklocka, który skatalogował większość niechrześcijańskich tekstów z Imperium Rzymskiego „z czasów Chrystusa nie istnieje praktycznie nic”, nawet na temat wielkich przywódców świeckich takich jak Juliusz Cezar.[9] A mimo wszystko żaden historyk nie kwestionuje istnienia Juliusza Cezara.

A jako że Jezus nie był przywódcą politycznym ani wojskowym, Darrell Bock zauważa, że: „To niesamowite i istotne, że Jezus pojawia się w źródłach, które mamy”. [10]

O jakich źródłach mówi Bock? Jacy niezwiązani z chrześcijaństwem historycy pisali o Jezusie? Najpierw przyjrzyjmy się wrogom Jezusa.

Żydowski historycy: Podważanie osoby Jezusa przyniosłoby najwięcej korzyści Żydom. Ale nigdy tego nie robili. „Istnieją teksty żydowskie, które mówią o Jezusie jako o prawdziwej osobie, której byli przeciwni.[11]

Znany żydowski historyk Józef Flawiusz napisał o Jakubie, „brat Jezusa zwanego Chrystusem.”[12] Gdyby Jezus nie był postacią historyczną, dlaczego Józef by tego nie napisał?

W innym nieco kontrowersyjnym fragmencie Józef pisze nieco szerzej o Jezusie.[13]

W tym czasie istniał mężczyzna, który nazywał się Jezus. Postępował dobrze i był uważany za prawego człowieka. I wielu ludzi spośród Żydów i innych narodów stało się jego uczniami. Piłat skazał go na ukrzyżowanie i umarł. A ci, którzy stali się jego uczniami, nie porzucili go. Mówili, że ukazał się im trzy dni po ukrzyżowaniu i że żyje. I dlatego uważano go za Mesjasza.”[14]

Chociaż wiele słów Józefa Flawiusza jest przedmiotem sporu, jego potwierdzenie istnienia Jezusa jest szeroko akceptowane przez naukowców.[15]

Izraelski naukowiec Shlomo Pines pisze: „Nawet najzacieklejsi przeciwnicy chrześcijaństwa nigdy nie wyrażali wątpliwości co do tego, czy Jezus istniał naprawdę.”.[16]

Światowy historyk Will Durant zauważa, że żaden Żyd ani innowierca z pierwszego wieku nie zaprzeczał istnieniu Jezusa.[17]

Rzymscy historycy: Rzymscy historycy pisali przede wszystkim o wydarzeniach i ludziach ważnych dla ich imperium. Ponieważ Jezus nie miał bezpośredniego znaczenia dla politycznych czy militarnych spraw Rzymu, mało o nim odniesień w rzymskiej historii. Jednak dwóch ważnych rzymskich historyków, Tacyt i Swetoniusz, uznają Jezusa za prawdziwą osobę.

Tacyt (55-120 n.e.), największy ze wczesnorzymskich historyków, napisał, że Christus (grecka pisownia słowa Chrystus) żył za panowania Tyberiusza i „cierpiał za panowania Poncjusza Piłata, że nauki Jezusa rozprzestrzeniły się już w Rzymie, a chrześcijanie byli uważani za przestępców i torturowani na różne sposoby, w tym krzyżowano ich.”[18]

Swetoniusz (69-130 n.e.) pisał o „Chrestusie” jako o podżegaczu. Wielu uczonych uważa, że chodzi o Chrystusa. Swetoniusz pisał również o chrześcijanach prześladowanych przez Nerona w 64 n.e. 64.[19]

Rzymscy urzędnicy: Chrześcijanie byli uważani za wrogów Rzymu, ponieważ czcili Jezusa jako swego Pana, a nie cesarza. Następujący rzymscy urzędnicy rządowi, w

tym dwóch cesarzy, pisali listy z tej perspektywy, wspominając o Jezusie i początkach chrześcijaństwa.[20]

Pliniusz Młodszy był urzędnikiem cesarskim za Trajana. W roku 112 n.e. Pliniusz napisał do Trajana o próbach zmuszenia chrześcijan do wyrzeczenia się Chrystusa, którego „czcili jak boga”.

Cesarz Trajan (56-117 n.e.) pisał listy, wspominając o Jezusie i pierwszych chrześcijanach.

Cesarz Hadrian (76-136 n.e.) pisał o chrześcijanach, wyznawcach Jezusa.

Źródła pogańskie: Istnieli pogańscy pisarze, którzy wspominali o Jezusie lub chrześcijanach przed końcem drugiego wieku. Byli to między innymi Tallus, Flegon, Mara bar Serapion i Lukian z Samosat.[21] Uwagi Tallusa na temat Jezusa pochodzą z roku 52 n.e., czyli około 20 lat po Chrystusie.

Łącznie dziewięciu niechrześcijańskich pisarzy wspomina o Jezusie jako prawdziwej osobie do 150 lat po jego śmierci. Co ciekawe taka sama liczba świeckich pisarzy wspomina o cesarzu Tyberiuszu, który rządził w czasach Jezusa. Biorąc pod uwagę źródła chrześcijańskie i niechrześcijańskie, aż czterdzieści dwa wspominają Jezusa, a Tyberiusza tylko dziesięć.[22]

Fakty historyczne na temat Jezusa:

Wczesne niechrześcijańskie źródła podają następujące fakty na temat Jezusa Chrystusa:

Jezus pochodził z Nazaretu.

Był mądrym i prawym człowiekiem.

Jezus został ukrzyżowany w Judei pod panowaniem Poncjusza Piłata za Tyberiusza w okresie Paschy, i był uważany za króla żydowskiego.

Ucniowie Jezusa wierzą, że umarł i zmartwychwstał trzy dni później.

Wrogowie Jezusa przyznali, że dokonywał niezwykłych czynów.

Ucniów Jezusa szybko przybywało i docierali aż do Rzymu.

Uczniowie Jezusa żyli zgodnie z zasadami moralnymi i czcili Chrystusa jako Boga.

Ten ogólny zarys życia Jezusa w pełni zgadza się z Nowym Testamentem.[23]

Gary Habermas zauważa: „W sumie około jedna trzecia tych niechrześcijańskich źródeł pochodzi z pierwszego wieku; większość pochodzi nie później niż z połowy drugiego wieku.”[24] Według *Encyklopedii Britanniki* „Te niezależne relacje dowodzą, że w starożytności nawet przeciwnicy chrześcijaństwa nigdy nie wątpili w istnienie Jezusa.”[25]

Wczesne źródła chrześcijańskie

Pierwsi chrześcijanie napisali na temat Jezusa tysiące listów, kazań i komentarzy. Ponadto pięć lat po ukrzyżowaniu Jezusa powstały na jego temat teksty religijne.[26]

Te niebiblijne zapiski potwierdzają większość informacji o Jezusie, pochodzących z Nowego Testamentu, w tym fakt ukrzyżowania i zmartwychwstania.[27]

Niebywałe, że odkryto ponad 36 tysięcy kompletnych lub częściowych rękopisów, z których wybrane pozycje pochodzą z pierwszego wieku.[28] Na podstawie tych pozabiblijnych źródeł można by odtworzyć niemalże cały Nowy Testament, za wyjątkiem kilku wersów.[29]

Autor każdego z tych tekstów pisze o Jezusie jak o prawdziwej osobie, a ci, którzy uważają historię Chrystusa za mit, pomijają te relacje, uważając je za stronicze. Pozostaje jednak pytanie, na które powinni sobie odpowiedzieć: Jak to możliwe, że na temat kilku dekad życia mitycznego Jezusa powstało tyle tekstów?

Nowy Testament

Sceptycy, np. Ellen Johnson, pomijają Nowy Testament jako źródło informacji, na temat istnienia Jezusa, uważając go za tekst „tendancyjny”. Jednak nawet niechrześcijańscy historycy traktują pierwsze manuskrypty Nowego Testamentu jako rzetelne źródło historyczne, zawierające dowody na istnienie Jezusa. Michael Grant, historyk z Cambridge i ateista, twierdzi, że Nowy Testament powinien być traktowany jako źródło historyczne na równi z innymi źródłami historycznymi. Mówi:

Jeśli w stosunku do Nowego Testamentu zastosujemy te same kryteria, których używamy w odniesieniu do innych starych źródeł historycznych – co powinniśmy uczynić – nie będziemy mogli nadal kwestionować istnienia Jezusa, podobnie jak nie będziemy mogli odrzucić istnienia wielu innych pogańskich postaci. Traktowanie ich jako postaci historycznych nie jest nigdy kwestionowane.[30]

Ewangelie (Mateusza, Marka, Łukasza i Jana) to główne źródła informacji o życiu i słowach Jezusa. Święty Łukasz rozpoczyna Ewangelię, zwracając się do Teofila tymi słowami: „Postanowiłem i ja, który to wszystko od początku dokładnie wy badałem, opisać ci to po kolei, zacny Teofilu”. [31]

Szanowany archeolog Sir William Ramsey, który początkowo odrzuca historyczną relację Jezusa napisaną przez św. Łukasza, stwierdza później, iż „Łukasz jest historykiem pierwszej rangi (...). Autor ten powinien być umieszczony wśród największych historyków (...). Relacje Łukasza nie mają sobie równych pod względem wiarygodności.” [32]

Najwcześniejsze zapiski na temat Aleksandra Wielkiego powstały 300 po jego śmierci. W jakiej bliskości w stosunku do życia Jezusa powstały Ewangelie? Czy naocni świadkowie Chrystusa jeszcze żyli? Czy upłynęło wystarczająco dużo czasu, aby powstała legenda?

W latach 30. XIX wieku niemieccy uczeni twierdzili, że Nowy Testament napisano w III wieku, zbyt późno, aby jego autorami mogli być apostołowie Jezusa. Niemniej jednak dowiedziono, że manuskrypty wspomnianych tekstów o Jezusie odnalezione przez archeologów w XIX i XX wieku powstały dużo wcześniej. [Patrz: „Czy to prawda?”]

William F. Albright twierdził, że wszystkie księgi Nowego Testamentu pochodzą z „pomiędzy 50 r. n.e. a 75 r. n.e.”. [33] John A. T. Robinson z Cambridge datuje wszystkie księgi Nowego Testamentu na lata 40-65 n.e. Tak wczesne datowanie oznacza, że Ewangelie zostały napisane za życia naocznych świadków Jezusa, o wiele za wcześnie, aby stał się mitem czy legendą. [34]

1. S. Lewis po zapoznaniu się z tekstami Ewangelii powiedział: „Jako historyk literatury mogę z całkowitym przekonaniem stwierdzić, że... Ewangelie nie są

legendą. Przeczytałem wiele legend i jestem przekonany, że są czymś zupełnie innym”.[35]

Liczba manuskryptów Nowego Testamentu jest ogromna. Istnieje ponad 24 000 kompletnych lub częściowych egzemplarzy manuskryptów tych ksiąg, o wiele więcej niż w przypadku pozostałych starożytnych dzieł.[36]

Żadna postać historyczna, religijna czy świecka, poza Jezusem Chrystusem, nie ma na poparcie swego istnienia tylu dokumentów. Historyk Paul Johnson zauważa iż „biorąc pod uwagę fakt, że n.p. wzmianki o Tacycie można znaleźć zaledwie w jednym średniowiecznym manuskrypcie, niezwykle jest, że powstała tak duża liczba wczesnych manuskryptów Nowego Testamentu”.[37]

(Więcej na temat wiarygodności Nowego Testamentu, patrz: „Czy Ewangelie są wiarygodne?”)

Wpływ historyczny

Mity mają znikomą lub żaden wpływ na bieg historii. Według Thomasa Carlyle’a: „Historia świata jest niczym innym, jak tylko biografią wielkich ludzi”.[38]

Nie ma narodu ani ustroju, który swoje powstanie czy dziedzictwo zawdzięczałby mitologicznej postaci czy bogu.

Jaki wpływ wywarł Jezus Chrystus?

Przeciętny Rzymianin odczuł wpływ Jezusa dopiero wiele lat po jego śmierci. Jezus nie powołał do istnienia armii. Nie napisał książki ani nie wprowadził zmian w prawie. Żydowscy przywódcy i rzymscy cesarze chcieli wymazać o nim pamięć i wydawało się im, że odnieśli sukces.

Dziś ze starożytnego Rzymu powstały tylko ruiny. Potężne legiony Cesarstwa Rzymskiego i przepych władzy imperialnej odeszły w zapomnienie. Jak został zapamiętany Jezus? Jaki wpływ wywarł i nadal wywiera?

O Jezusie napisano więcej książek niż o jakiegokolwiek innej postaci historycznej.

Jego słowa są wykorzystywane przez narody jako podwaliny rządów. Durant twierdzi, że: „Zwycięstwo Chrystusa dało początek demokracji”. [39]

Wygłoszone przez Chrystusa Kazania na Górze stały się nowym paradygmatem etyki i moralności.

Jego imię noszą szkoły, szpitale i instytucje humanitarne, a ponad 100 wspaniałych uczelni, w tym Harvard, Yale, Princeton, Dartmouth, Columbia i Oxford, zostało założonych przez jego zwolenników. [40]

Dzięki nauczaniu Jezusa Chrystusa kobiety wzmocniły swoją pozycję w zachodniej kulturze. (W czasach Jezusa kobiety miały gorszą pozycję i były traktowane niemalże bezosobowo, do czasu aż zaczęto wprowadzać w życie jego nauczanie).

W Wielkiej Brytanii i Ameryce obalono niewolnictwo, ponieważ Jezus nauczał, że każde ludzkie życie jest cenne.

Zadziwiające, że Jezusowi udało się wywrzeć tak duży wpływ w wyniku zaledwie trzyletniego okresu publicznej działalności. Poproszony o wskazanie osoby, która pozostawiła po sobie największą spuściznę w historii autor i historyk H. G. Wells odpowiedział: „Według tych kategorii na pierwszym miejscu wskazałbym Jezusa”. [41]

Historyk z Yale, Jaroslav Pelikan, tak pisze o Jezusie: „ Niezależnie od tego, w co wierzymy lub co osobiście myślimy na temat Jezusa z Nazaretu, w historii kultury zachodniej jest On postacią dominującą od prawie dwudziestu wieków... To właśnie od narodzin Jezusa większość ludzi na ziemi datuje swoje kalendarze, to jego imię słyszymy często, gdy ktoś przeklina, a miliony modlą się do jego imienia”. [42]

Jeśli Jezus nie istniał, jak to możliwe, że jego mit tak znacząco zmienił bieg historii?

Mit a rzeczywistość

Mityczni bogowie są przedstawiani jako superbohaterowie będący ucieleśnieniem ludzkich fantazji i żądy. Ewangelie przedstawiają Jezusa jako człowieka pełnego pokory i współczucia, o nieskazitelnym charakterze. Jego naśladowcy mówią o nim, jak o prawdziwej osobie, za którą chętnie oddają życie.

Niechrześcijanin, naukowiec, Albert Einstein stwierdza: „Nie można czytać Ewangelii nie czując rzeczywistej obecności Jezusa. Jego osobowość pulsuje w każdym słowie.

Żaden mit nie jest tak pełny życia... Nikt nie może zaprzeczyć, że Jezus żył naprawdę ani że to, co powiedział nie jest piękne”.[43]

Czy to możliwe, że śmierć i zmartwychwstanie Jezusa to plagiat mitów? W serwisie YouTube można obejrzeć film wrogi Jezusowi, *Zeitgeist*, na którym jego autor Peter Joseph śmiało twierdzi, że:

Prawda jest taka, że Jezus był... postacią mityczną... Chrześcijaństwo, podobnie jak pozostałe religie teistyczne tamtego okresu, jest oszustwem.[44]

Porównując Jezusa z Ewangelii z bogami mitologicznymi, jedno staje się oczywiste. W przeciwieństwie do rzeczywistości opisów osoby Jezusa opisy mitologicznych bogów brzmią nierealistyczne i zawierają elementy fantazji:

Bóg Mitra narodził się podobno ze skały.[45]

Horus jest przedstawiany z głową sokoła.[46]

Dionizos, Herkules i inni bogowie wznoszą się do nieba na Pegazie.[47]

Zabity i pocięty na 14 kawałków Ozyrys powraca do życia dzięki żonie Izydzie, która składa go ponownie w całość.[48]

Czy chrześcijaństwo mogło powielić te mity w śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa?

Na pewno nie myśleli w ten sposób uczniowie Jezusa. Chętnie oddawali swoje życie, zaświadczając w ten sposób o prawdziwości jego zmartwychwstania. [Patrz: „Czy Jezus powstał z martwych?”]

„Historia boga, który umarł i zmartwychwstał, podobna do historii Jezusa pojawia się dopiero 100 lat po doniesieniach na temat zmartwychwstania Jezusa.”[49]

Innymi słowy, historii Horusa, Ozyrysa i Mitry, którzy umarli i zmartwychwstali, nie było w pierwotnych wersjach mitologii. Zostały dodane po tym, jak powstały Ewangeliczne relacje o Jezusie.

1. N. D. Mettinger, profesor Uniwersytetu w Lund pisze: „Konsensus pomiędzy współczesnymi naukowcami – niemalże powszechny – jest taki, że przed

chrześcijaństwem nie było bogów, którzy by umarli i zmartwychwstali. Wszyscy pochodzą z okresu późniejszego niż I wiek n.e.”.[50] [Patrz uwaga 50]

Większość historyków twierdzi, że nie ma rzeczywistych podobieństw pomiędzy którymkolwiek z mitologicznych bóstw a osobą Jezusa Chrystusa. C. S. Lewis zauważa natomiast, że wspólnym motywem między nimi jest dążenie człowieka do nieśmiertelności.

Lewis wspomina rozmowę, którą odbył z J. R. R. Tolkienem, autorem trylogii *Władca Pierścieni*. „Historia Jezusa – mówi Tolkien – to po prostu prawdziwy mit. Mit... z tą ogromną różnicą, że zdarzył się naprawdę.”[51]

Znawca Nowego Testamentu F. F. Bruce konkluduje: „Niektórzy autorzy mogą bawić się fantazją mitu o Chrystusie, ale nie robią tego w oparciu o historyczne dowody. Dla obiektywnego historyka historyczność Chrystusa jest aksjomatem, podobnie jak historyczność Juliusza Cezara. To nie historycy rozpowszechniają teorie mitu o Chrystusie”.[52]

Oto człowiek

Czy zatem historycy wierzą, że Jezus był człowiekiem czy postacią mityczną?

Historycy uważają zarówno Aleksandra Wielkiego, jak i Jezusa Chrystusa, za prawdziwego człowieka. Na temat Jezusa jest jednak o wiele więcej dowodów pochodzących z rękopisów niż na temat Aleksandra Wielkiego i są one setki lat bliższe życiu Jezusa niż historyczne teksty wspominające o Aleksandrze. Dodatkowo wpływ na historię Jezusa Chrystusa jest dużo większy niż wpływ Aleksandra Wielkiego.

Historycy przytaczają następujące dowody na istnienie Jezusa:

Uzupełnieniem ewangelicznych relacji na temat ludzi i miejsc są odkrycia archeologiczne, takie jak najnowsze odkrycia związane z Poncjuszem Piłatem, Kajfaszem czy istnieniem Nazaretu w I w.n.e.

Życie Jezusa zostało udokumentowane przez tysiące pism historycznych. W okresie 150 lat od narodzenia Jezusa w swoich dziełach wspomina o nim 42 autorów, także w tekstach innych niż chrześcijańskie. W tym samym czasie tylko dziewięciu świeckich pisarzy pisze o Cezarze Tyberiuszu, a pięć źródeł

wspomina podboje Juliusza Cezara. Żaden historyk nie kwestionuje ich istnienia.[53]

Historycy, zarówno świeccy, jak i religijni, z łatwością przyznają, że Jezus Chrystus wywarł na nasz świat większy wpływ niż jakakolwiek inna osoba.

Po zbadaniu teorii mitu Chrystusa, światowej sławy historyk William Durant stwierdził, że w odróżnieniu od innych bogów mitologii, Jezus był prawdziwym człowiekiem. [54]

Historyk Paul Johnson uważa, że wszyscy poważni uczeni uznają Jezusa za prawdziwą osobę.[55]

Ateista i historyk Michael Grant pisze: „Reasumując, nowoczesne metodyki krytyki źródeł nie znajdują potwierdzenia teorii mitu o Chrystusie. Mit ten był wielokrotnie podnoszony i niweczony przez światowej klasy uczonych”.[56]

Być może najlepiej kwestię istnienia Jezusa Chrystusa ujął niechrześcijański historyk H. G. Wells:

Oto człowiek. Ta część opowieści nie mogła zostać wymyślona.[57]

Czy Jezus naprawdę powstał z martwych?

Naoczni świadkowie Jezusa Chrystusa mówili i zachowywali się, jakby rzeczywiście wierzyli że po śmierci przez ukrzyżowanie powstał z martwych. Żaden bóg z mitologii ani innej religii nigdy nie miał zwolenników, którzy okazywaliby tak żarliwe przekonanie.

Ale czy traktować zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa tylko w kategoriach wiary? Czy istnieją na to konkretne dowody historyczne? Kilku sceptyków podjęło się zbadania źródeł historycznych, aby udowodnić, że zmartwychwstanie nie miało miejsca. Co odkryli?

(Kliknij tutaj, aby odkryć: “Czy Jezus powstał z martwych?”)

Kliknij tutaj, aby podzielić się z nami, czy ten artykuł okazał się pomocny. <<https://y-jesus.com/contact-us/?1referring-page=Was%20Jesus%20a%20Real%20Person?>>

Endnotes-Was Jesus a Real Person?

1. Ellen Johnson and Larry King, "What Happens After We Die?" *Larry King Live*, CNN, April 14, 2005, <http://transcripts.cnn.com/TRANSCRIPTS/0504/14/lkl.01.html>.
2. Quoted in David C. Downing, *The Most Reluctant Convert* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2002), 57.
3. C. S. Lewis, *The Inspirational Writings of C. S. Lewis: Surprised by Joy* (New York: Inspirational Press, 1986), 122-3.
4. "Alexander the Great: The 'Good' Sources," *Livius*, http://www.livius.org/aj-alexander/alexander_z1b.html.
5. Malcolm Muggeridge, *Jesus Rediscovered* (Bungay, Suffolk, UK: Fontana, 1969), 8.
6. Jennifer Walsh, "Ancient bone box might point to biblical home of Caiaphas," *MSNBC.com*, August 31, 2011, http://www.msnbc.msn.com/id/44347890/ns/technology_and_science-science/t/ancient-bone-box-might-point-biblical-home-caiaphas/.
7. Rene Salm, "The Myth of Nazareth: The Invented Town of Jesus," *American Atheist.org*, December 22, 2009, http://www.atheists.org/The_Myth_of_Nazareth,_Does_it_Really_Matter%3F
8. Paul Johnson, "A Historian Looks at Jesus," speech to Dallas Seminary, 1986.
9. Quoted in Josh McDowell and Bill Wilson, *Evidence for the Historical Jesus* (Eugene, OR: Harvest House, 1993), 23.
10. Darrell L. Bock, *Studying the Historical Jesus* (Grand Rapids, MI: Baker, 2002), 46.
11. D. James Kennedy, *Skeptics Answered* (Sisters, OR: Multnomah, 1997), 76.
12. Flavius Josephus, *Antiquities of the Jews* (Grand Rapids, MI: Kregel, 1966), 423. The quote is from book 20 of the Antiquities.
13. Ibid., 379. Quotation is from the Arabic translation of Josephus' words about Jesus because some scholars believe the Christian version, which affirmed Jesus' resurrection as historical, was altered. However, the Arabic translation cited here was under non-Christian control, where alterations by Christians would have been virtually impossible.
14. Bock, 57.
15. McDowell and Wilson, 42-43.
16. Ibid., 44.

17. Will Durant, "Caesar and Christ," vol. 3 of *The Story of Civilization* (New York: Simon & Schuster, 1972), 555.
18. Quoted in Durant, 281. The quote is from *Annals* 15:44.
19. McDowell and Wilson, 49-50.
20. Gary R. Habermas, "Was Jesus Real," *InterVarsity.org*, August 8, 2008, <http://www.intervarsity.org/studentsoul/item/was-jesus-real>.
21. Ibid.
22. Gary R. Habermas and Michael R. Licona, *The Case for the Resurrection of Jesus* (Grand Rapids, MI: Kregel, 2004), 127.
23. Norman Geisler and Peter Bocchino, *Unshakable Foundations* (Grand Rapids, MI: Bethany House, 2001), 269.
24. Habermas, "Was Jesus Real".
25. Quoted in Josh McDowell, *Evidence That Demands a Verdict*, vol. 1 (Nashville: Nelson, 1979), 87.
26. Habermas and Licona, 212.
27. McDowell and Wilson, 74-79.
28. Norman L. Geisler and Paul K. Hoffman, eds., *Why I Am a Christian* (Grand Rapids, MI: Baker, 2001), 150.
29. Bruce M. Metzger, *The Text of the New Testament* (New York: Oxford University Press, 1992), 86.
30. Michael Grant, *Jesus: An Historian's Review of the Gospels* (London: Rigel, 2004), 199-200.
31. Luke 1:1-3.
32. Quoted in Josh McDowell, *The New Evidence That Demands a Verdict* (Nashville: Thomas Nelson, 1999), 61.
33. William Albright, "Toward a More Conservative View," *Christianity Today*, January 18, 1993.
34. John A. T. Robinson, *Redating the New Testament* (Philadelphia: Westminster Press, 1976), 352-3.
35. C. S. Lewis, *God in the Dock* (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1970), 158.
36. F. F. Bruce, *The Books and the Parchments* (Old Tappan, NJ: Revell, 1984), 168.
37. Paul Johnson, Ibid.
38. Quoted in Christopher Lee, *This Sceptred Isle* (London: Penguin, 1997), 1.
39. Will Durant, *The Story of Philosophy* (New York: Pocket, 1961), 428.
40. Quoted in Bill Bright, *Believing God for the Impossible* (San Bernardino, CA: Here's Life, 1979), 177-8.

41. Quoted in Bernard Ramm, *Protestant Christian Evidences* (Chicago: Moody Press, 1957), 163.
42. Jaroslav Pelikan, *Jesus through the Centuries* (New York: Harper & Row, 1987), 1.
43. Quoted in "What Life Means to Einstein: An Interview by George Sylvester Viereck," *Saturday Evening Post*, October 26, 1929, 17.
44. Peter Joseph, *Zeitgeist*, <http://zeitgeistmovie.com/http://vimeo.com/13726978>. In the YouTube documentary, *Zeitgeist*, Peter Joseph uses hand-picked sources (Gerald Massey and Acharya S.), attempting to build a case that Jesus is a "copycat" of the ancient Egyptian god, Horus. Regarding *Zeitgeist's* sources, Dr. Ben Witherington notes, "Not a single one of these authors and sources are experts in the Bible, Biblical history, the Ancient Near East, Egyptology, or any of the cognate fields....they are not reliable sources of information about the origins of Christianity, Judaism, or much of anything else of relevance to this discussion." <http://benwitherington.blogspot.com/2007/12/zeitgeist-of-zeitgeist-movie.html>. The alleged parallels between Jesus and Horus are analyzed and systematically refuted in the following website:<http://kingdavid8.com/Copycat/JesusHorus.html>.
45. Lee Strobel, *The Case for the Real Jesus* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 2007), 170-71. Mithraism developed too late to have influenced Christianity. "Mithraism was a late Roman mystery religion that became a chief rival to Christianity in the second century and later." Quoted in Strobel, 166-76.
46. Ibid 163.
47. <http://en.wikipedia.org/wiki/Horus>.
48. Habermas and Licona, 90.
49. Ibid.
50. Quoted in Strobel, 160-61. [In his interview with Strobel, Michael Licona states that Mettinger takes exception to that nearly universal scholarship by claiming that there are at least three and possibly as many as five dying and rising gods that predate Christianity. However, after combing through all these accounts and critically analyzing them Mettinger adds that "none of these serve as parallels to Jesus." Mettinger writes, "There is, as far as I am aware, no prima facie evidence that the death and resurrection of Jesus is a mythological construct, drawing on the myths and rites of the dying and rising gods of the surrounding world.... The death and resurrection of Jesus retains its unique character in the history of religions."]

51. Quoted in Chuck Colson, "Jesus Christ and Harry Potter," *Breakpoint*, July 29, 2011, <http://www.breakpoint.org/bpcommentaries/entry/13/17568>.
52. F. F. Bruce, *The New Testament Documents: Are They Reliable?* (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1997), 119.
53. Habermas and Licona, 127.
54. Quoted in Durant, 553-4.
55. Paul Johnson, *Ibid*.
56. Grant, 200.
57. H. G. Wells, *The Outline of History* (New York: Doubleday, 1949), 528.

Permission to reproduce this article: Publisher grants permission to reproduce this material without written approval, but only in its entirety and only for non-profit use. No part of this material may be altered or used out of context without publisher's written permission. Printed copies of this article and *Y-Origins* and *Y-Jesus* magazine may be ordered

at: <http://jesusonlineministries.com/resources/products/> <<http://jesusonlineministries.com/reso>

© 2012 JesusOnline Ministries. This article is a supplement to *Y-Jesus* magazine by Bright Media Foundation & B&L Publications: Larry Chapman, Chief Editor.